

Kaarata yowambeela ya Pawulo yowaalebela aKorintu

Madhu oovolowana

Murumiwi Pawulo aalebela kaarata ela aKirixtu yaali nluwa na oKorintu, nili murudda wa oGeresiya. Oononelamo enoobuwela wi alebile agali nluwa na Efeso muwari mwa yaaka ya 53 ofiyedha 55 Kirixtu agabaliwe.

Pawulo alebele kaarata ela mwaha wa dhowiireya dhootakala muwari mwa gerezha ya oKorintu. Mwahikala ogawanyeya, kamwaali odhivelana mmohi ni mukwaaye teto mowiireya dhooraruwa dhijinji.

Ogawanyeya wa kaarata

Olojela ni omudidela Mulugu *1.1-9*.
Okala owiiwanana *1.10 ofiyedha 4.21*.
Ohiya dhooraruwa *5.1-13*.
Othongana muwari mwa mutugumano *6.1-11*.
Meeddihelo a mwiili *6.12-20*.
Matelo a aKirixtu *7.1-40*.
Okala vamohi ni oode *8.1 ofiyedha 11.1*.
Makalelo apama a vamutugumanoni *11.2-34*.
Mvahi dha Muneba Woweela *12.1 ofiyedha 14.40*.
Ovenyihwa muukwani *15.1-58*.
Dhoosokela dha aKirixtu a oZheruzalemi *16.1-12*.
Madhu oogomihedha *16.13-24*.

Madhu oolojela

1 ¹Wa gerezha eli oKorintu. Di miyo Pawulo, wiithaneliwe okala murumiwi a Yesu Kirixtu mwa ofuna wa Mulugu; gili vamohi ni ddibila Soxteni.

²Ginalebela gerezha ya Mulugu eli oKorintu, wa ale eli ooweelihiweene mwa Yesu Kirixtu, yiithaniwe wi ekale nlogu na Mulugu, teto

ginaalebela aatene ayene eneethana epaddi dhaatedhene ndina na Yesu Kirixtu, oli Nabwiya eewa ni Nabwiya eehu.

³Mulugu Babiihu ni Nabwiya Yesu Kirixtu yuuvaheni mahala ni murenddele mmirimani mweenyu.

Mareeliho a aKirixtu

⁴Mudhidhi waatene ginomutthetheela Mulugu aaga mwaha wa mahala yuuvahiliyiye ni mwa Yesu Kirixtu. ⁵Vowi mwa oliye nyo muhureelihiwa mwa dhaatedhene: Muhureelihiwa mwa owoga ni ononelamo wa dhego dha Mulugu. ⁶Vowi onamoono onawoga dha Kirixtu ohooneyihiwa vaari veenyu. ⁷Mowindo kavili mvahi wa Muneba Woweela wuuhaleleni vinajehihiinyu odha wa Nabwiya eehu Yesu Kirixtu wi avuhuleliwe. ⁸Oliye onoodha oolibiheni ofiyedha omagomelo wi muhufwanyeyena muladdu nlabo Nabwiya eehu Yesu Kirixtu vinaathongigiye. ⁹Mulugu wuwiithanileni dili ooromeleya. Wuwiithaneleni wi mukale muumohini ni Mwaanaye Yesu Kirixtu, Nabwiya eehu.

Ogawanyeya mu gerezha

¹⁰Addibilaga, arogoraga, ginowuukokomezani mu ndina na Nabwiya eehu Yesu Kirixtu, mwiiwananenge mmohi ni mukwaaye wi vihikale okangana ogawanyeya vaari va nyo, moohiyaniha, mukale a murima mmohive ni moobuwelelo ni efunelo emohive. ¹¹Amudhaaga, gihaaddeliwa ni athu amohi a vaade va Kolowe wi vihikala okangana vaari va nyo. ¹²Vano ginawogela nda vovi nyo muneera: “Miyo gili a Pawulo”, mmohiwa eera: “Mbwenye miyo gili a Apolo”, naari: “Miyo vano gili a Peduru”, mmohiwa: “Miyo vano gili a Kirixtu”.

¹³Kirixtu ohugawanyeya? Di Pawulo akomeliwe wa nyo? Mbathiziwe mu ndina na Pawulo? Nivang'onong'ono! ¹⁴Ginomutthetheela Mulugu vovi gaabathizile athu abiili baahi, Kirixpu ni Gayu. ¹⁵Mowindo kavili oowoga wi obathiziwe mu ndina naaga. ¹⁶(Gaabathizile a vaade va Extefana, waahiya ayene kaginoobuwelela akala gihaabathiza amohi.) ¹⁷Vovi Kirixtu kaagirumile wi gibathizege, agirumile gilaleyeye Muselu Wapama, ohuli ni mu ewogelo ya tthottho wi muraddi wa Kirixtu ohuvevusiwe owodha weewa.

Kirixtu dili owodha ni tthottho

¹⁸Vano mutheenga wa muraddi wa Kirixtu oli wona otaduwa wa ale enarimeelave, mbwenye wa hiyo nivulumusiweve mutheenga ola fu owodha wa Mulugu. ¹⁹Vovi dhihilebiwa wi:

“Ginobwanyula tthottho dha aliba tthottho, gikoodde ononelamo wa aliba ononelamo”.^a

^a 1.19 Ezaya 29.14

²⁰Atthottho oli wuuvi? Namaleba oli wuuvi?^b Namakoha a mudhidhi ola oli wuuvi? Mulugu kasaddule ononelamo wa athu a elabo ela okala otaduwa? ²¹Vowi Mulugu ni tthottho dhaaye ahiiriha wi athu ehimunone Mulugu odheela mwa tthottho dheewa, dhahimudhivela, odheela mwa madhu a otaduwa enaalaleyiihu, ohaavulumusa athu enamuroromela. ²²Vowi aZhudewu enaloba dhitoonyihedho dhootikiniha, aGerego enasayela tthottho; ²³mbwenye hiyo nnamulaleya Kirixtu okomeliwe vamoraddini, oyene onaatatamula owali aZhudewu, oyene oli otaduwa wa athu oode; ²⁴mbwenye wa ale yiithaniwe, aZhudewu naari aGerego, Kirixtu dili owodha wa Mulugu ni tthottho dha Mulugu. ²⁵Vowi yootaduwa ya Mulugu sa tthottho vajinji okwaranya tthottho dha athu, yoolodhowa ya Mulugu eli yooliba vajinji okwaranya kopolo dha athu.

²⁶Amudhaaga, muubuwelelege dha nyo, mwaali avi mwiithaniwaga? Atthottho mooligana ni mukalelo wa omuthu yaali ooyeva; oowodha mwaali ooyeva; oobaliwa mu emudhi dhooreela yaali ooyeva. ²⁷Mbwenye Mulugu ohusakula dhego dhili dhootaduwa mwiilaboni mu wi aakalihena manyazo atthottho; teto Mulugu ohusakula dhego dhinooneya wi soolodhowa mwiilaboni mu wi aakalihena manyazo eli a kopolo; ²⁸Mulugu ohusakula dhowiiyeviha, dhoonyozeya, dhihili yego mwiilaboni ela wi ayevihe nde dhinna kopolo. ²⁹Mulugu ohiirana nda wi ahikalevo muthu owiithukula vameentoni vaaye. ³⁰Oliye diirilena onigumaniha ni Yesu Kirixtu. Kirixtu dili a tthottho Mulugu onivahiliye. Mwaha wa okwa wa Kirixtu nnowiiriwa owogoowa ni Mulugu, owooboliwa dhoothega dheehu, oosakuleliwa omwiimelela Mulugu. ³¹Vano wona mulebeliwiwa, yiiraga: “Ole onafuna wiithukulela, eethukulelege mwa Nabwiya”.

2 ¹Addibilaga, arogoraga, miyo vadhiliimi wuulaleyelani onamoona wa Mulugu, kagawogile ni madhu oononelamo naari atthottho. ²Vowi kagafunile owoga yego emohi vaari va nyo, ahili Yesu Kirixtu ni okomeliwa waaye vamoraddini. ³Vadhiliimi wuwoonani gafiyile moolodhowa, gowoova googurumela, gahidhaaliwa woova. ⁴Dhoosuuziha dhaaga ni dhoolaleya dhaaga kadhakumela mwa madhu a tthottho wi gaakwekwethe athu, mbwenye dhakumela mwa dhowooneyiha dha owodha wa Muneba Woweela. ⁵Gihirana nda wi nrromelo neenyu nihikaraateye mwa tthottho dha athu mbwenye nikaraateye mwa owodha wa Mulugu.

Tthottho dha Mulugu

⁶Mbwenye dhiinova nnawoga tthottho ni ale eli ooliba munroromeloni. Tthottho nda kahuwo tthottho dha athu a elabo ela, naari tthottho dha

^b **1.20** Anamaleba yaali ale yaalebela masugwamento naari dhoopadduwa, baayene yatapulela malamulo teto yaali anamasuuziha a malamulo ayo, naari wi anamalaga a mwene.

aliba owodha a mudhidhi ola, ayene enakitihiwa efiyedha ohukala yego. ⁷Moohiyaniha, hiyo nnowoga tthottho dha Mulugu, dhaali wipiini walogohiwiiwa. Elabo ehinapaddusiwe Mulugu ahisasanyedha ononelamowo wa nthithimiho neehu. ⁸Kilivo anamalamula a mudhidhi ola yeewe-lemo tthottho nda, vowi yaheewe-lemo, kayamukomela vamuraadini Nabwiya a nthithimiho. ⁹Mbwenye wona mulebeliwiiwa wi:

*“Dhedho niinto dhihooniliwa
naari obaruni dhiiwiliwa
naari murima woobuwelele
dhedho Mulugu dhaasanyedheliye
ale enamudhivela”.^c*

¹⁰Dhego nda Mulugu ohuvuhulela wa hiyo odheela mwa Muneba Woweela. Vowi Muneba onosanya dhaatedhene dha Mulugu, naari dhili dhowiipiteya vajinji.

¹¹Vowi onanona moobuwelo a muthu bu muneba oli muwari mwa muthu oyo. Emodha-modhave kalivo onanona moobuwelelo a Mulugu ohuli Muneba wa Mulugu. ¹²Hiyo kanaakelile muneba wa elabo, mbwenye Muneba wookumela wa Mulugu wi niiwelelegemo dhego Mulugu dhinanivahiye veebewenivene. ¹³Nnowoga mutheenga ola ehili ni madhu oosuzihiwa ni tthottho dha athu, mbwenye ni madhu oosuzihiwa ni Muneba, ntapulelaga dha ebaribari dha Muneba wa ale eli mmunebani. ¹⁴Ole ohuli mmunebani kanarumeedha dhego dhinadha mwa Muneba wa Mulugu, vowi onona wona dhootaduwa; kanaanda wiiwelelamo mwaha wi nda dhineweleliwamo ni okamihedhiwa wa Muneba. ¹⁵Muthu oli mmunebani onopima dhego dhaatedhene, vano kalivo onampima oliye. Dhihilebiwa wi:

¹⁶*“Vowi ononile moobuwelo a Nabwiya baani?
Onaamusuzihe oliye baani?”^d*

Mbwenye hiyo ninna moobuwelo a Kirixtu.

Ogawanyeya mu gerezha

3 ¹Addibilaga, arogoraga, miyo kagaandile owoga ni nyo wona athu a mmunebani, mbwenye wona athu a elabo ela, wona ahima a manyenya mwa Kirixtu. ²Guvahileni mukaka, kahuwo yooja yovaadda, vowi wale kamwaakwaniha oja, naari dhiinova kamunaakwaniha, ³mwaha wi ofiyedha peeno munaharave dha elabo ela. Vaari va nyo vihi-

^c 2.9 Ezaya 64.4 ^d 2.16 Ezaya 40.13

kala nrima ni ogawanyeya. Ki dhedhi kadhinooniha wi munalamuliwa ni dhikwaminigwa dheenyu, muharaga mukalelo wa emuthu wa mwiilaboni? ⁴Vowi muthu eeraga: “Miyo gili a Pawulo”, mmohi eeraga: “Miyo gili a Apolo”, kamunooniha wi munahara dha elabo ya vati?

⁵Apolo ola baani? Ki Pawulo baani? Nili amwiimeleli baahi, odheela mwa ayene nyo muhufiyedha okala oororomela, mooligana ni wiimelela Nabwiya onivahiliye. ⁶Miyo gihidhala, Apolo ohela mahinje, mbwenye Mulugu dunnuwihile. ⁷Mowindo ole onadhala kahuwo yego, naari ole onahela mahinje, mbwenye oofuneya di Mulugu ononnuwiha. ⁸Ole onadhala ni ole onahela mahinje enooligana. Aabiileene ala enoodha yaakele yooliveliwa yeewa mooligana ni mabasa eewa.

⁹Vowi hiyo nnalaba vamohi ni Mulugu; nyoovo muli wona mudda wa Mulugu naari wona yoomaga ya Mulugu. ¹⁰Mooligana ni mahala a Mulugu givahiwiimi, gihimaga matibelelo wona namamaga oorandda; vano mmohi onamaga va matibelelo ala. Kadda muthu oone pama wi onamaga avi vamatibelelo ale. ¹¹Vowi kalivo onaamage matibelelo mamohi, ohiya ale emagiwe, oli Yesu Kirixtu. ¹²Muthu amaga vadhulu va matibelelo ala ni oro, parata, mabwe a mutheengo wookwima, mithanko, maberele naari manasi, ¹³musawo wa mabasa aaye onoodha wooneyihiwe voweela, vovi Nlabo na Nabwiya nnoodha nooneyihe musawo wa mabasa, nnodha nooneyihe ni munddo, munddo oyo onoodha wooneyihe musawo wa mabasa a kadda muthu. ¹⁴Emagile muthu yakalawoove, muthu oyo onothuviwa. ¹⁵Emagile muthu yazha, oliye kanathuviwa; onorabula mbwenye onovulumusiwa wona muthu ovuluwile vamunddoni. ¹⁶Nyo kamunonile wi muli nyuba ya Mulugu, kamunonile wi Muneba wa Mulugu onakala mwa nyo? ¹⁷Muthu abwanyula nyuba ya Mulugu, muthu oyo Mulugu onombwanyula; vovi nyuba ya Mulugu soweela. Nyuba ya Mulugu eyo di nyoovo.

¹⁸Kamwiinyengethe, akalavo mmohi a mwa nyo onoobuwelela wi doononelamo va mudhidhi ola, eesaddule akale taduwa wi akale oononelamo mwa ebaribari. ¹⁹Vowi tthottho dha athu a elabo ela fu otaduwa vameentoni va Mulugu. Vovi dhihilebiwa wi: “Oliye onowaamaga atthottho mooxaga mweewa;”^e ²⁰teto dhihilebiwa wi: “NABWIYA ohunona moobuwelelo a aliba tthottho wi ba ebeweene”.^f ²¹Mowindo kakalevo owiithukulela mwa athu, vovi dhego dhaatedhene seenyu, ²²naari Pawulo, naari Apolo, naari Peduru,^g naari elabo, egumi, okwa, naari dha dhiinova naari dha musogolo, dhaatedhene seenyu, ²³vano nyo muli a Kirixtu, Kirixtu da Mulugu.

Arumiwi a Kirixtu

4 ¹Mowindo athu enoonege hiyo wona amwiimeleli a Kirixtu, ni-thikeliwe olabiha dhawipiini dha Mulugu. ²Vano enakokomeziwa

^e 3.19 Zhubo 5.13. ^f 3.20 Masaalimu 94.11. ^g 3.22 *Peduru* Naari wi: *Sefasi*.

sowi oothikeliwa aatene ekalege oororomeleya. ³Kaginapwatha othongiwa ni nyoovo, naari othongiwa mmuthegoni muli mwaatemwene. Naari miyo teto kagineethonga meenka. ⁴Naari mmurimani mwaaga muhukale yoogisumela, kaginawoga wi gili owogoowa; vowi Nabwiya yeeka dinagithonga. ⁵Mowindo kamwaaguvele othonga mudhidhiya ohunafiye; mmujejihe Nabwiya adhe. Oliye dinaadhena voweela dhaali dhooloogoheya dhawipiini, onoodha oonihe dhoofuna dha mmirimani mwa athu. Vevo Mulugu onoodha amvahe kadda muthu matamaalelo oomfwanelela.

⁶Addibilaga, arogoraga, dhi dhiwogiliimi giwogile dha miyo ni Apolo wona yootajiha mwaha wowuudhivelani wi musuuzi: “Muhukwaranyege dhilebiwe”,^h wi ahikalevo owiithukulela omukwaranya mmohi. ⁷Wuwirele wi oli oohiyana ni athu amohiwa baani? Winna ddi ehiiriliwe ovahiwa? Akala wiire ovahiwa onagayela ddi okalagahi kadhili ndo?

⁸Nyo munoobuwelela wi muhukalana dhaatedhene dhinarabuleliinyu! Muhureela! Muhuli ni hiyo muhufiyedha okala mamwene! Dhaagidhivele addi mwahaakale mamwene a ebaribari wi hiyo teto nilamulege vamohi ni nyo! ⁹Vowi miyo ginapima wi hiyo arumiwi, Mulugu onihelile mburo woogomihedha wona athu ethongeliwe opiwa, ginoobuwela ndo mwaha wi niiriwe wona dhowoonihedha, dhoonyoziwa elabo yaatene, vameentoni va angero ni va athu. ¹⁰Hiyo, mwaha woomuhara Kirixtu, nnowiiriwa ataduwa, mbwenye nyo muli atthottho vajiinji mwa Kirixtu! Hiyo nili oolodhowa, mbwenye nyo muli atthottho vajiinji! Nyo muno-rihiwa, mbwenye hiyo nnonyemuliwa!ⁱ ¹¹Ofiyedha peeno nnovoliwa dala ni nthona teto nihikanna osiwa, nnoddwadhiwa, kaninna vookala, ¹²nnolaba mookwaranya ni madada eehu-eehu. Naddubiwaga hiyo nnowaareeliha; naaharahariwaga nnovilela; ¹³naabiwaga nnowaakula moodhivela. Ofiyedha dhiinova nneeriwa wona dhikata ni dhoonukwa dha elabo.

¹⁴Dhego dhi kaginoolebelani wi guukalihenaani manyazo, moohiyaniha, ginafuna guusumululeni wona ahima aaga oodhivela. ¹⁵Vowi naari akala muhukanna owusuuzihani dha Kirixtu macikwi ni macikwi kamwinna abaabi ajinji, di miyo guubalileni mwa Yesu Kirixtu odheela mwa Muselu Wapama. ¹⁶Mowindo ginowuuwaraalihani wi muharege meeddelo aaga. ¹⁷Mwahaya buuyene guurumihedheliimini Timoteyo, oli mwaanaga oodhivela, munroromeloni mwa Nabwiya. Oliye oneere wuwuubusedhani dha meeddelo aaga mwa Yesu Kirixtu, mooligana ni dhedho dhinasuuzihiimi dhipaddi dhaatedhene, gerezha dhaatedhene.

^h 4.6 Moone AKorintu Owambeela 1.19,29,31 ⁱ 4.10 Madhu ala yaali madhu owookothela naari wi a nihelu.

¹⁸Amohi mwa nyo muhambeela wiithukula muubuwelaga wi kagino-weeddeleni dila emohi. ¹⁹Mbwenye, Nabwiya afuna, ginowuweeddelani voohulogela. Gafiya gineere ofwanya ehili mukalelove woowoga mbwenye owodha weewa. ²⁰Vowi Omwene wa Mulugu kuli mmadhuni mbwenye mu owodha. ²¹Nyo munafuna ddi? Ki munafuna gidhe wuwoonani ni muwaxaxu, naari gidhe ni murima woodhivela, wa nthebwa?

Dhooraruwa mu gerezha

5 ¹Ebaribareene dhinowiiweya wi vihikala vaari va nyo oraruwa. Oli oraruwa ohunafwanyeya naari wa athu ehimunonile Mulugu. Mmohi mwa nyo onogona ni mwadha babe! ²Vano nyo munowiithukulela! Kamweerege okubanya? Mmuthamagihamo muumohini mweenyu oyene wiirilena ndo vaari veenyu. ³Naari gilive woolapela ni nyo, gili vamohi ni nyo mmunebani, vano gihimukona ole wiirilena yoothega eyo nkalagahi gili vevo. ⁴Mwatugumana mu ndina na Nabwiya eehu Yesu, gikalaga ni nyo mmunebani, ogali vevo teto owodha wa Nabwiya eehu Yesu Kirixtu, ⁵mumpeleke muthu oyo wa Sathana wi omuthu waaye woothega obwanyuliwe, wi muneba waaye odhe ovulumusiwe va nlabo na Nabwiya.

⁶Wiithukulela weenyu kahuwo wapama. Nyo kamunonile wi emela vang'ono enonyakuwiha yookuruwa yaatene? ⁷Mvenyihe-mo mvokedhe okwibi emela yawale wi mukale yookuruwa exa yoohukanna emela wona ebaribareene muliinyu, vovi Kirixtu, nibila neehu na Paxkwa, nihikuthiwa wi nineelihe. ⁸Vano kabeni nithabele mathanga ehili ni emela yawale, eli emela ya dhootakala, naari wi emela ya dhabure, mbwenye hiyo nije mukaathe woohukanna emela, oli mukaathe woweeliha, mukaathe wa ebaribari.

⁹Miyo guhuulebelani mu kaaratani yaaga emohi wi muheeddege ni anamararuwa. ¹⁰Gaawogaga ela kaginawaagana ooraruwa a mwiilaboni mu, naari oohukoleya, naari anamanyengetha, naari ale enaweebedha amilugu oosemiwa. Dhahaakale ndo, moovenyamowene mwiilaboni mu. ¹¹Mbwenye dhiinova guhuulebelani wi muheeddegena ole oneeriwa wi di muKirixtu, agali ooraruwa, oohukoleya, oowaweebedha amilugu oosemiwa, oonyemula, oolezela ni oonyengetha. Kamweeddegena muthu olena naariwene ojana vamohi muthu owinda.

¹²Kagifwaneelele waathonga ale eli okwibi wa gerezha. Kahuwo ale eli muwari mwa gerezha munaathongiinyu yathega? ¹³Mulugu onowaatho-

nga ale eli okwibi. Wona mulebeliwiwa, yiira: “*Mumvenyihevo vaari va nyo muthu abure*”.^j

Othonga miladdu vaari veenyu

6 ¹Akalavo mmohi vaari veenyu winna muladdu ni mukwaaye, muna-liba murima addi mudhowagana muladduya wa athu ohogoowa, mwaahiyaga oweela mirima? ²Nyo kamunonile wi oweela binaathonge athu a elabo ela? Ki akala nyo muneere waathonga athu a elabo ela, kamunaakwaniha othonga miladdu dhing'onong'ono? ³Kamunonile wi nneere waathonga angero? Ki dhego dha egumi ya vati vano dhinamura addi? ⁴Vano mwakalana muladdu dha egumi ela, mwaha bwaddi mpelekelaga mmadani mwa athu ehinna epaddi ni gerezha? ⁵Ginawoga nda wi guukalihenaani manyazo. Sowi mwa nyo kalivo muthu, naari mmohi, oononelamo owaakwaniha othonga miladdu vaari veenyu? ⁶Nyo aKirixtu munosumelana vikaleliinyu, osumelanaga vameentoni va athu ohuroromela?

⁷Osumelana weenyu waatewene etoonyihedho yowi muhugonjihiwa. Muhonavilelelana ddi ohogoowa ohiya osuma? Muhunarumeedhela ddi wi yuwiiyeleni? ⁸Mbwenye nyeene munowiirana dhohogooa, munowiiyelana; munowawiiwela nda ni amudhi eenyu a mugerezha.

⁹Nyo kamunonile wi athu ohogoowa kidha evolowa muuMweneni wa Mulugu? Kamwiinyengethe; ooraruwa, naari owaweebedha amilugu oosemiwa, naari ajeberuwe, naari alobwana ni ekalelo ya ehiana, ahiana oorarusana ahianave, naari alobwana oorarusana alobwanave, ¹⁰naari aliba wiiya, naari oohukoleya, oolezela, naari aliba onyemula, naari aliba onyengetha kidha evolowa muuMweneni wa Mulugu. ¹¹Ebaribareene amohi mwa nyo mwaali ndo, mbwenye muhuhabihiwa, weelihiwa, wiiriwa owogoowa mwa ndina na Nabwiya Yesu Kirixtu, mwa Muneba wa Mulugu eehu.

Mwiili dha aKirixtu nyuba ya Muneba Woweela

¹²Dhinowogiwa wi: “Dhego dhaatedhene ghirumeedhihiwa wiirana”, mbwenye ginowuwaaddelani wi kahuwo dhaatedhene dhinna mpurelo wa muthu. Dhinowogiwa wi: “Dhego dhaatedhene ghirumeedhihiwa wiirana”, mbwenye miyo kaginaahiye wi dhigilamulege. ¹³“Dhooja dhisa-sanyeliwe munifuni, vano nifu nisasanyeliwe dhooja”, mbwenye Mulugu onoodha abwanyule dhaabiilidhene dhedhi. Mwiili kusasanyedheliwe dhooraruwa, mbwenye osasanyedheliwe omwiimelela Nabwiya. Vano Nabwiya dinavaha mwiili dhinafuniwa. ¹⁴Mulugu, mwa owodha waaye, ohumvenyiha Nabwiya muukwani teto onoodha anivenyihe muukwani.

j 5.13 Deteronomiyo 13.5

¹⁵Nyo kamunonile wi mwiili dheenyu si yaano dha mwiili wa Kirixtu? Ki gineere othukula yaano ya mwiili wa Kirixtu gitaganyihedhe ni jeberuwe? Nivang'onong'ono! ¹⁶Naari kamunonile wi ole onataganyihedhana ni jeberuwe onakala mwiili mmohive ni oliye? Vowi dhihilebiwa wi: “Abiili ala enakala mwiili mmohi”.^k ¹⁷Mbwenye ole onataganyihedhana ni Nabwiya onakala mmohive ni oliye mmunebani.

¹⁸Muthawe dhooraruwa. Dhoothega dhaatedhene dhihili dha oraruwave muthu dhineeriyena dhinakala ode wa mwiili; mbwenye oneerana yoothega ya oraruwa onathegela mwiili waaye-waaye. ¹⁹Ki nyo kamunonile wi mwiili weenyu si nyuba ya Muneba Woweela Mulugu yuuvahiliyeni? Nyo kamuli anya a mwiili dheenyu. ²⁰Nyo muhuguliwa. Mowindo, mmuthithimihege Mulugu ni mwiili dheenyu.

Matelo

7 ¹Vano ginawoga dhedho dhigilebeliinyu: Nyo muni sapama wi mulobwana ahigonege ni mwihiyana. ²Mbwenye mwaha wowoova oraruwa ginawoga wi kadda mulobwana akalegena mwihiyanaaye teto kadda mwihiyana akalegena mulobwana aaye. ³Mamuna aveleelege mangawa wa mwihiyanaaye aharihaga magano ootela, emodha-modhave teto mwihiyana eeregena yankeene wa mamune. ⁴Vowi mwihiyana kanno owodha wa mwiili waaye, mbwenye mulobwana dinna. Mwa mukalelo mmohive teto mulobwana kanno owodha wa mwiili waaye mbwenye mwihiyana dinna. ⁵Kamukooddanege mmohi ni mukwaaye, mwihire wiiwananela va mudhidhi woweelengeya wi mwiveleelege mwa malobelo. Mweera ndo mugumanele dila biili wi Sathana onaadhe oweeheni mwaha wohihiha weenyu. ⁶Ela enawogiiimi soorumeedheya, mbwenye kahuwo nlamulo. ⁷Geere odhiveliwa athu aatene yahaakale wona miyo; vano kadda muthu ohukanna mvahi waaye-waaye omvahile Mulugu; mmohi mvahi waaye, mmohiwa mvahi waayeene.

⁸Ginawoga wa addiye ni amaamukwele wi: Eli pama ekalegeve wona miyo. ⁹Mbwenye yahaandaga wihiiha eli pama etele. Vowi eli yapama otela ohiya orabula ni ekwaminigwa.

¹⁰Wa aliba otelana ginowuvahani nlamulo ndda, kahuwo miyo mbwenye di Nabwiya awogile wi mwihiyana ahimwalanege ni mamune.¹ ¹¹Mbwenye akala ehimwalana, ahiteliwe ni mulobwana mmohi, dhaarumeedheyaga afiyedhe waandana ni mamune. Teto mulobwana kamwalane ni mwihiyanaaye.

¹²Wa amohi ginawoga mowinda, di miyo onawoga, kahuwo Nabwiya: Akala ddibila mmohi ohukalana mwihiyana oohuroromela, mwihiyana oyo arumeedha okala ni oliye, kamwihiye. ¹³Emodha-modhave aka-

^k 6.16 Wambeela 2.24 ¹ 7.10 Moone Matewuzhi 5.32; 19.9; Maruku 10.11; Luka 16.18

la mwihiyana ohukalana mulobwana oohuroromela, mulobwana oyo arumeedha okala ni oliye, kamwihye. ¹⁴Vowi mulobwana oohuroromela onoweelihiwa mwaha wa mwihiyanaaye oororomela, teto mwihiyana oohuroromela onoweelihiwa mwaha wa mamune oororomela. Dhaheere dhihikala ndo aniinyu yaakalege ooheelihiwa, mbwenye enakala oweela mirima.

¹⁵Akala oohuroromela ole onafuna emwalane, arumeedhe. Eera ndo oororomela oyo akala mulobwana naari mwihiyana ohoobowa; wovi Mulugu oniithanele wi nikalege mwa murenddele. ¹⁶We mwihiyana, ononile addi wi woodha omvulumuse mamuno? Naari we mulobwana, ononile addi wi woodha omvulumuse mwihiyanaawo?

Mukalegeve wona mukaleliinyu

¹⁷Kadda muthu eeddege wona Nabwiya mmuthomeliye wona Mulugu mmwiithaneliye. Ndda thi nlamulo naaga wa gerezha dhaatedhene. ¹⁸Akala mulobwana wiithaniwe ageeneliwe, ahisayeke ologoha wiineliwa waaye. Akala mulobwana wiithaniwe ahiineliwe, kasayeke wiineliwa. ¹⁹Wiineliwa kahuwo yego teto ohiineliwa kahuwo yego; enafuneya fuwiwelela Malamulo a Mulugu. ²⁰Kadda muthu akalegeve wona mwakaleliye eethaniwaga ni Mulugu. ²¹Wiithaniwe ogali mudhaari? Kukathamihye ni eyene, mbwenye we waakwanihaga wiyooobola, wiirena ndo. ²²Vowi ole wiithaniwe ni Nabwiya agali mudhaari, dootapuwa onakala a Nabwiya; emodha-modhave ole aali muneeti eethaniwaga, onakala mudhaari a Kirixtu. ²³Nyo muhuguliwa; kamukale adhaari a muthu. ²⁴Addibilaga, arogoraga, kadda muthu akalegeve vameentoni va Mulugu ni mukalelo wiithaniwiiyena.

Ale enajeha otelana ni amaamukwele

²⁵Dhiinova ginaakula dhedho dhigilebeliinyu dha ale enajeha otelana. Kaginna nlamulo na Nabwiya, mbwenye ginowuwaaddelani moobuwelelo aaga wona muthu oyene Nabwiya omweeddiweliye thagaraga oli oororomeleya. ²⁶Ginoobuwela wi yaali yapama mwaha wa dhoorusa dha mudhidhi ola, muthu akale wona mukaleliye. ²⁷We ohugumanihwa ni mwihiyana? Kusayelege dha omwalana. We ohutapuwa mwa mwihiyana? Kusayelege otela. ²⁸Mbwenye watela kuthegile; naari namwali ateliwa keerile yoothega. Mbwenye ale enatelana enogumana ni dhookathamihwa mwiigumini mweewa, miyo gafuna gaarabelihe dhookathamihwa ndo.

²⁹Addibilaga, arogoraga, enafuniimi wuwaaddelani sowi mudhithi ohalile vang'ono. Mowindo, wambeela dhiinova, odhowa osogolo, ale yinna ahiyana ekalege wona kinna. ³⁰Ale enaandda ekalege wona kinowuundda. Ale enahagalala ekalege wona kinahagalala. Ale enagula

ekalege wona kinna. ³¹Ale enalabiha mabasa dhego dha vati vano, kilamuliwege ni dhedho. Vowi mukalelo wa elabo ela onovira.

³²Ginafuna mukale owoobowa mwa dhoozumela dha mmurimani. Mulobwana ohutelile onazuzumela dhego dha Nabwiya, asayelaga omudhiveliha Nabwiya. ³³Mbwenye mulobwana ootela onazuzumela dha elabo ela wi onamudhivelihe addi mwihiyanaaye, ³⁴mowindo dhihigaweya. Teto mwihiyana oohuteliwa ni ale ehinagonege ni alobwana enazuzumela dhego dha Nabwiya wi ekale oweela mwa mwiili ni mwa muneba. Mbwenye ooteliwa onazuzumela dhego dha elabo ela, asayelaga wi onamudhivelihe addi mamune. ³⁵Ginawogela nda wa opama weenyu, ehili wi guumageni. Ginafuna wi nyo mwaandege okala ni egumi yowogoowa wi mwiveelele mowaakwana omwiimelela Nabwiya.

³⁶Akalawo mmohi onoobuwela wi kaneeda pama ni mweenddaaye, oona wi enamwali yaaye enokwaranya, afunaga dha omutela, eerenda, kahuwo yothega. ³⁷Ole oli oolibeene mmurimani mwaaye, ahili moowaddihediwa, eyiinanelaga mwa dhikwaminigwa dhaaye, muthu oyo eeroromeliha mmurimani mwaaye wi ahitele, ohirana yapama. ³⁸Mowindo ole onamutela mweenddaaye onowirana dhapama, vano ole ohunamutela onowirana dhapama mookwaranya.

³⁹Mwihiyana onakala oomageya ni mamuneya agali mugumi. Mbwenye mamuneya akwa, mwihiyana ole onakala ootapuwa, mwihiyana ole ateliwe ni mulobwana onamfuniye, mbwenye mulobwana oyo akale muKirixtu. ⁴⁰Vano miyo ginoobuwela wi mwihiyana oyo onaakale oohagalala mookwaranya akala wona mukaleliye. Vano ginoobuwela wi miyo teto gihikanna Muneba wa Mulugu.

Dhooja dhookutheliwa amilugu oosemiwa

8 ¹Vano ginawoga dha dhooja dhookutheliwa amilugu. Nihinona wi dhinowogiwa wi: “Aatene nihikanna ononelamo”. Ononelamo wula onodhiha wiithukulela, mbwenye odhivela onomaga. ²Muthu onoobuwela wi ohunona yego kanonilewene wona munafuneyeliwa onona. ³Vano akalavo mmohi onamudhivela Mulugu, muthu oyo doononiwa ni Mulugu.

⁴Mowindo owoga dha dhooja dhookutheliwa amilugu oosemiwa, nihinona wi dhinowogiwa: “Kiliwo amilugu oosemiwa mwiilaboni eli a ebaribari”. Nihinona wi: “Oliwo Mulugu mmohi, baahi”. ⁵Vowi naari eliwoove ale eneethaniwa amilugu naari a odhulu, naari elabo ya vati (ebaribareene ehikalawo “amilugu” ajinji, “anabwiya” ajinji), ⁶mbwenye wa hiyo oliwo Mulugu mmohi baahi, oli Baabi. Opaddusile dhego dhaatedhene, onamukalelihuwo. Vano oliwo Nabwiya mmohi baahi, Yesu Kirixtu, onakaliha dhaatedhene teto ni hiyoya.

⁷Naari niganonileve ndo, kahuwo aatene enanonelamo dhedhi. Amohiwa, mwaha woolemeelela wawebedha amilugu oosemiwa, ofiyedha

dhiinova enoja dhooja dhedhi yuubuwelaga wi sookutheliwa wa amilugu a ebaribari. Yeera ndo ni mirima dheewa dhoolodhowa enowiitakaliha. ⁸Yooja kinanirumeedhiha wa Mulugu. Naahija kannayeleela orumeedhiwa, naja kannapura orumeedhiwa.

⁹Naari munonagave nda muxage wi otapuwa weenyu onaadhe waakwakwathuse eli oolodhowa mu nrromeloni. ¹⁰Vowi akalavo mmohi onowuwoona we oli oononelamo ojaga mu nyuba ya amilugu oosemiwa, ki ole oli oohunonelamo owoonaga, kudha omulibiha murima wi ajege dhookutheliwa wa amilugu oosemiwa? ¹¹Odheela mwa ononelamo waawo onomurimeeliha mmudhi aawo a mugerezha, oyene Kirixtu amukweliye. ¹²Mwa mukalelo olena mwaathegelaga amudhi eenyu, mwaaviriganihaga ononelamo woolodhowa weewa, munamuthegela Kirixtu. ¹³Mowindo akala yooja enomukwakwathuwiha muKirixtu mukwaaga, kagidha gijaga nyama wi gihimukwakwathuse oliye.

Othamaga wi opure

9 ¹Miyo kagili ootapuwa? Kagili murumiwi? Kagimoonile Yesu Nabwiya eehu? Nyo kamuli dhoojada dhowiimelela waaga mwa Nabwiya?

²Akala amohi kinagiira murumiwi, ebaribareene miyo gili murumiwi wa nyo, vowi nyo dili etoonyihedho wi gili murumiwi a Nabwiya.

³Wiyaakihedha waaga wa ale enagiruniha dha orumiwi waaga fuwula: ⁴Hiyo kanifwaneele waakela dhooja ni dhoong'wa? ⁵Naari kanifwaneele oveleeliwa mmabasani eehu ni mwihiyana muKirixtu wona muneereliwa arumiwi amohi, addibila a Nabwiya ni Peduru? ⁶Naari munoona wi miyo ni Baranabe baahi kanifwaneelele ohiya mabasa eehu wi nimwiimelele Nabwiya?

⁷Onadhwa okoddoni eethambilihaga yeeka baani? Onadhala muthanko wa dhoovaha, ahijaga dhoovaha dhiwa baani? Onaajiha aneenyama ahing'waga mukakaya baani? ⁸Kaginawogela nda mooligana ni munoobuwelela athu. Malamulo a Mulugu kinawoga ndo? ⁹Vowi mMalamuloni dhihilebiwa wi: “*Kumage mulomo wa ng'ombe emweepethaga tirigu*”.^m Ebaribareene Mulugu vawogiiye ndo kaakathamihyela ng'ombe. ¹⁰Naari kaawogela mwaha wa hiyo? Ee, onaniwogela hiyo. Vowi onalima oneerana ni ojejihedha, oneepetha oneerana ni ojejihedha waakela emfwaneelele. ¹¹Akala hiyo nihidhala vaari va nyo dhego dha Muneba Woweela, kadhinarumeedheya waakela wa nyo dhego dhoo-funeya dha mwiili? ¹²Akala amohiwa enofwanelele okamihedhiwa ni nyo, hiyo kanifwaneelele okamihedhiwa mookwaranya?

Mbwenye hiyo kannalobege yego. Moohiyaniha, nnoovilela mwa dhaatedhene wi nihaabele cinga Muselu Wapama onawoga dha Kirixtu.

^m 9.9 Deteronomiyo 25.4

¹³Kamunonile wi ale enahidda mabasa mu nyuba ya Mulugu enaja dha mwemo? Kamunonile wi ale enalaba niburo na mukutho enaja epaddi yoohalaya wa nde dhinakuthiwa?" ¹⁴Mwa mukalelo mmohive Nabwiya ahilamula wi ale enalaleya Muselu Wapama ejege dha omalaleyelo Muse-lu Wapama.

¹⁵Mbwenye miyo kaginaakelege dhego dhedhi dhafwaneelihiu waakela teto kaginalebela wi dhiireyege wa miyo; mwaha wowi eli yapama miyo okwa, ohiya wi mmohi agivenyihedhevo yowiithukulelana yaaga. ¹⁶Akala ginolaleya Muselu Wapama kaginna wi giithukulelege, vowi gihithomeliwa olaleya nda. Gaahilaleya Muselu Wapama sowoopiha wa miyo! ¹⁷Vowi geera-gana moofuna ginojehi waakela yooliviwa. Mbwenye geeragana moohufuna sowi mabasa ayo boothomeliwa ni Mulugu. ¹⁸Ki vano yooliveliwa yaaga siivi? Yooliveliwa yaaga sowi voolaleya Muselu Wapama, gilaleyeye mwa mahala wi gihiiwaddihedhe enagifwaneelela voolaleya Muselu Wapama.

¹⁹Naari gihili mudhaari a muthu bure, gihiyiira mudhaari a athu aate-ne wi gaakwanihe waapura ajinji. ²⁰Gihiyiira muZhudewu, wa aZhudewu wi gaakwanihe waapura aZhudewu. Wa ale enalamuliwa ni Malamulo a Mulugu, gihiyiira wona oolamuliwa ni Malamulo ayo (naari gihilive oolamuli-wa ni Malamulo), gihiiirana nda wi gaapure ale enalamuliwa ni Malamulo. ²¹Wa ale ehinna Malamulo gihiyiira wona oohukanna Malamulo, (gihilive ootapuwa mMalamuloni a Mulugu a Nipangano Nawale, mbwenye ginala-muliwa ni malamulo a Kirixtu) wi gaapure ale ehinna malamulo. ²²Wa ale yinna nrromelo noolodhowa gihiyiira oolodhowa wi gaapure oolodhowa. Gihiyiira mwa dhaatedhene wa aatene wi mwa mukalelo oli waatene gaakwa-nihe waavulumusa amohiwa. ²³Dhaatedhene dhedhi gineerana mwaha wa Muselu Wapama wi miyo teto gaakele mareeliho a mutheenga oyo.

²⁴Ki nyo kamunonile wi vmapokani oothamaga aatene enoothamaga, mbwenye muthu mmohi baahi dinapura yootthettheeliwanaya? Mowindo muthamagege wi mwaakele yootthettheeliwana. ²⁵Aatene enapokihana enowihiiha mwa dhaatedhene. Eneerana nda wi yapure kara enavudda, mbwenye hiyo nnehiihela wi nipure kara ehinavudda. ²⁶Mowindo miyo kaginathamaga gihinna voogomela. Ginawana wona namawa-na onaddwadha yego, kaginaddwadha vihili yego. ²⁷Ginwooniha goyi mwiili waaga, gikalihaga odhaari wi gamariha waalaleyela amohiwa Muselu Wapama miyoya gihidhe girunihiwa.

Kamukale wona aZhudewu

10 ¹Addibilaga, arogoraga, ginafuna munone wi makolo eehu aatene yaheedda vati va murabo, aatene yahivira mu nyaza.

ⁿ 9.13 Anamakutha yaakuthaga mikutho epaddi yahala yakala yooja yeewa. Moone Dete-ronomiyo 18.1.

²Aatene yahibathiziwa mmuraboni ni munyaza wi ekale oomwiiwelela Mozezi. ³Aatene yajile yooja emohive ya Muneba Woweela. ⁴Teto aatene yang'wile yoong'wa emohive ya Muneba; vowi yang'wa dha nibwe na Muneba, nibwe nddo aali Kirixtu. ⁵Mbwenye ajinji mwa aliwa Mulugu ahaakoodda, mowindo miruthu dheewa dhahimwadheyela mwiideddereni.

⁶Dhego nda dhinanisuuziha wi hiyo nihsililege dhabure wona mwasililele aliwa. ⁷Kanaweedhege amilugu oosemiwa wona amohi mwa aliwa mweereeliwa, mooligana ni dhilebiwe dhowi: “*Nlogo nahi-karaati wi nije, ning'we, vano nahivenya ohagalala*”.^o ⁸Kaniraruwege wona amohiwa mwa aliwa mwararuweliwa, voviira nda yahikwa nlabo nimohive macikwi makumi meenddi ni macikwi maraaru (23.000). ⁹Kanimweehe Kirixtu wona amohiwa mwa aliwa mwamweeheliwa, ndala yahikwa ni olumiwa nyowa. ¹⁰Kamwaabe wona amohiwa mwa aliwa mwaabeliwa, vano ebwanyuliwa ni Mungero Oobwanyula.

¹¹Dhego nda dhawiireyele aliwa wi ekale yoonihelo ya athu amohi; dhalebeliwe wi dhinixagihe hiyo niliwo mudhidhi ola woomariha. ¹²Mowindo ole onoobuwela wi doolibeene munroromeloni, eyaang'anele wi onatongwe. ¹³Dhoowehe dhinagumaniinyuna si dhimohive dhinagumanana athu amohi. Vano Mulugu doororomeleya, kanaarumeedhe wi mweehiwe okwaranya kopolo dheenyu; moohiyaniha, voveehiwa onoodha ahelevo dila yookumana, ookamihedheni ofiyedha mwaakwanihe.

Nihaweedhege amilugu oosemiwa

¹⁴Mowindo, oodhivela aaga, thawani waweededha amilugu oosemiwa. ¹⁵Ginawoga ni nyo wona athu a tthotho, mpime nyeene dhinawogiimi. ¹⁶Nakoma^p a mareeliho onamutthettheeliuhuna Nabwiya kannataganyihedhana ni mwazi wa Kirixtu? Mukaathe onagawaniihu kannataganyihedhana ni mwiili wa Kirixtu? ¹⁷Mwaha wookala mukaathe mmohive baahi, vano naari ninjivileve, nili mwiili mmohi; vovi aatene hiyo nnaja mukaathe mmohi.

¹⁸Nlogo na aEzarayeli, keeng'anani, kahuwo ebaribari wi ale enaja dhookuthiwa enotaganyihedheya ni mikutho osasanyedhiwe vamburoni wa mikutho? ¹⁹Ginafuna giwoge ddi? Wi mikutho dha amilugu oosemiwa si yego? Naari wi amilugu oosemiwa ayo si yego? ²⁰Eehi. Ginafuna giwoge wi dhego dhinakuthiisu, enakuthela mineba dhabure, kinamukuthela Mulugu; vano miyo kaginafuna wi mutaganyihedhane ni mineba dhabure. ²¹Kadhinafwanelela wi nyo mmung'we nakoma a Nabwiya teto mmung'we nakoma a mineba dhabure. Kamutaganyihedhane va yooja ya

^o 10.7 Okuma 22.6-8 ^p 10.16 Naari wi: *kopo*. Moone teto verisikulu 21.

Nabwiya ni mathanga a mineba dhabure. ²²Nnafuna nitatamule aje ya Nabwiya? Nili akopolo omukwaranya oliye?

Otapuwa wa muKirixtu

²³Ewogiwe seebaribari wi: “Dhego dhaatedhene soorumeedhihiwa”, mbwenye kahuwo dhaatedhene dhinna mpurelo. “Dhego dhaatedhene soorumeedhihiwa” mbwenye kahuwo dhaatedhene dhinanikamihedha oliba mu nrromeloni. ²⁴Ahikalevo ooxixa okala nakubela vaaye, kadda muthu azuzumelege dha opama wa amohi.

²⁵Mujege nyama yaatene enagulihiwa, muhusayelege onona oku-miliwa mwaha wa moobuwelelo a mmurimani. ²⁶Wona munawogela Maleba Ootaleleya, yiiraga: “*Elabo mwiinya di Nabwiya ni dhaatedhene dhilimo*”.^q

²⁷Muthu ohuli muKirixtu owiithanela oja, wafuna odhowewo, waje eli yaatene enoodheliyena, ohusayelaga onona okumiliwa mwaha wa moobuwelelo a mmurimani mwaawo. ²⁸Mbwenye mmohi owaaddelani, eera: “Yego ela eveleliwe wona mukutho”, kamuje, mwaha wa ole wuwaaddeleni ni mwaha wa moobuwelelo a mmurimani. ²⁹Miyo kaginawoga mwa moobuwelo eenyu mbwenye moobuwelelo a ole wuwaaddeleni. Vano mmohi akoha, eera: “Mwaha bwaddi otapuwa waaga onaavuguweliwa ni moobuwelelo a mmirimani mwa athu amohi? ³⁰Miyo akala ginoja mootthettheela, ginanyemuleliwa ddi mwaha wa yego emutthettheeliimina Mulugu?”

³¹Mowindo, mwaajaga, naari mung'waga, naari mwiiragana yego si yego, mwiiregena dhaatedhene wi Mulugu athithimihiwege. ³²Kamwiiregena yego yowaakwakwathusana amohi, naari aZhudewu, naari aGerego, naari gerezha ya Mulugu, ³³wona miyo teto ginosayela waadhiveliha aatene, gihisayelaga dhoofuna dhaaga, mbwenye ginasayela opama wa ajinji wi evulumusiwe.

11

¹Mugihadhihege miyo wona miyo teto ginamuhadhiha Kirixtu.

Kirixtu muru wa alobwana aatene

²Miyo ginowutamaalelani mwaha wi munoguubuwelela mwa dhaatedhene teto munohara mowaakwanela masuuziho ayene yuupelekeliimini.

³Ginafuna mwiwelelemo wi muru wa kadda mulobwana di Kirixtu, muru wa mwihiyana di mamune, vano muru wa Kirixtu di Mulugu.

⁴Mulobwana oli aatene onalobela naari onavuwaha mutheenga wa Mulugu agakuneele muru, onavevusa muru waaye. ⁵Mwihiyana oli aatene onalobela naari ovuwaha mutheenga wa Mulugu ahikuneele muru, onanyemula muru waaye, vovi oli wona wiigile mpala. ⁶Mowi-

ndo mwihiyana aahikuneela muru, enoofuneya asathe. Vowi sookaliha manyazo osatha, naari wiiga, soofuneya akuneele muru waaye. ⁷Ebaribari mulobwana kakuneelege mmuruni mwaaye, vovi oliye nladdaniho ni nthithimiho na Mulugu, mbwenye mwihiyana nthithimiho na mulobwana. ⁸Vovi mulobwana kasasanyiwe mwa mwihiyana, mbwenye mwihiyana disasanyiwe mwa mulobwana. ⁹Teto mulobwana kapadduse-liwe mwaha wa mwihiyana, mbwenye mwihiyana dipadduseliwe mwaha wa mulobwana. ¹⁰Mowindo, mwihiyana akalegena owodha mmuruni mwaaye, mwaha wa angero. ¹¹Mbwenye muumohini mwa Nabwiya, mwihiyana doofuneya wa mulobwana teto mulobwana doofuneya wa mwihiyana. ¹²Vovi mwihiyana osasanyiwe mwa mulobwana teto mulobwana onabaliwa mwa mwihiyana, vano ebaribareene dhaatedhene dhisasanyiwe ni Mulugu. ¹³Muthonge weekiinyu: Sapama wi mwihiyana amulobelege Mulugu ahikuneele mmuruni mwaaye? ¹⁴Makalelo a mabalwelo a athu kinanisuziha wi sookaliha manyazo mulobwana okalana mathithi oolapa? ¹⁵Mbwenye wa mwihiyana akalana mathithi oolapa nthithimiho? Eehi. Vovi mathithi oolapa ovaheliwe wi eekuneelegena. ¹⁶Vano akalavo mmohi onafuna okala oopambiha, anone wi hiyo, naari gerezha dha Mulugu, kadhinna mukalelo oyene.

Oja wa Nabwiya

¹⁷Mwa ela dhinawogiimi kahuwo dhowuutamaalani, vovi mitugumano dheenyu dhijinji kamuneerana dhapama mbwenye dhabure. ¹⁸Yowambeela, ginowiiwa wi mwaatugumanaga mmagerezha vinokala ogawanyeya vikaleliinyu, vano epaddi emohi ginororomela wi dhinowiiweya. ¹⁹Vovi soofuneya wi vikale ogawanyeya makuru vaari va nyo wi teto yooneye eli a ebaribari vaari va nyo. ²⁰Nyoovo mwatugumana kahuwo yooja ya Nabwiya enajiinyu, ²¹vovi mwaajaga kadda muthu onaaguvela oja yaaye-yaaye; ndala, enokalavo enakalana dala, amohi oolezela. ²²Kamwinna mmavade mweenyu moojaga naari moong'waga? Munafuna onyemula gerezha ya Mulugu mwaakalihagana manyazo ale ehinna yego? Ginowiireleni ddi? Guutamaaleni? Ebaribareene nivang'onong'ono!

²³Miyo gaakelile wa Nabwiya dhedho dhuupelekeliimini wi Nabwiya Yesu mahiyu alene yapelekiwiiye ahithukulaga mukaathe; ²⁴agamutamaale Mulugu ahigwaddanya, wiira: “Ola bu mwiili waaga onavahiwa mwaha wa nyo; mwiiregenaave ela wi muguubuwelege”. ²⁵Mwa mukalelo mmohive, egamalile oja, ahimuthukulaga nakoma,^r wiira: “Ola di nakoma a nipangano no waandana nixa odheela mwa mwazi waaga; mudhidhi dhaatedhene mwaang'waga mwiiregena ela wi muguubuwe-

^r 11.25 Naari wi: *kopo*. Moone teto maverisikulu 26-29.

lege”. ²⁶Vowi mudhidhi dhaatedhene munajigiinyu mukaathe ola, naari vinamung'wigiinyu nakoma ola, munalaleyege okwa wa Nabwiya ofiye-dha odha waaye.

²⁷Ndala ole onaje mukaathe naari onamung'we nakoma a Nabwiya mwa mukalelo wabure, onanyemula mwiili ni mwazi wa Nabwiya. ²⁸Vano kadda muthu eyaang'ane va yeeka, eera ndo aje mukaathe, amung'we nakoma; ²⁹vowi ole onaja, naari onamung'wa nakoma, ahiipimelaga wi ola bu mwiili wa Nabwiya, onaja ni ong'wa okoneya waaye. ³⁰Mwahaya buuyene vaari va nyo ehikalavo oolodhowa ajinji ni aredda, amohi ehifiyedha okwa. ³¹Vowi naheyaang'anege weekiihu, kanaathongiwege. ³²Vano naathongiwaga ni Nabwiya, onanilaga wi nihi-koniwe vamohi ni athu a elabo ela.

³³Mowindo, addibilaga, arogoraga, mwaatugumana wi muje, muje-jihanega kadda muthu ni mukwaaye. ³⁴Akala mmohiwa ohukanna dala, ajege owaniwa wi otugumana weenyu onoodhelenaani othongiwa.

Vano dhimohi dhihiwogiliimi, ginowaaddelegeni gafiya.

Mvahi dha mmunebani

12 ¹Addibilaga, arogoraga, owoga dha mvahi dha mmunebani, kaginafuna wi mukale oohunonelamo. ²Muhunona wi vaaliinyu muhunaroromele, mooholosiwa mwa dila dhoohiyana-hiyana wawebe-dha amilugu oosemiwa, ehinawoga. ³Ndala ginowuwaaddelani wi kalivo onasogoleliwa ni Muneba wa Mulugu onaanda owoga wi: “Yesu dooddu-beya!” Teto kalivo ohunasogoleliwa ni Muneba Woweela onawoga wi: “Yesu di Nabwiya!”

⁴Vano ohukala mvahi dhoohiyana-hiyana, mbwenye Muneba bu mmohive. ⁵Ohukala teto wiimelela woohiyana-hiyana mbwenye Nabwiya di mmohive. ⁶Ohukala teto meemelelelo oohiyana-hiyana mbwenye di Mulugu mmohive onavaha kopolo wi aatene yiiregena dhaatedhene.

⁷Kadda muthu onovahiwa wooneya wa Muneba onaapuriha aKirixtu aatene. ⁸Mwa Muneba muthu mmohi onovahiwa madhu a tthottho; mwa Muneba mmohive, muthu mmohiwa onovahiwa madhu oononelamo; ⁹mwa Muneba mmohive muthu onovahiwa nrromelo, mmohi onovahiwa mvahi dhooyiliha odheela mwa Muneba mmohi; ¹⁰wa mmohi wiirihedha dhootikiniha; wa mmohi ovuhulela; wa mmohi oohiyaniha mineba dhapama ni dhootakala, wa mmohi oowoga dhiwogelo dhoohiyana-hiyana; wa mmohi otapulela dhiwogelo. ¹¹Oneerana dhaatedhene dhedhi bu Muneba mmohive oyene. Onamvaha kadda muthu mooligana munafuneliwa.

AKirixtu eli wona yaano dha mwiili

¹²Mwiili, naari oganna yaano dhijinjidhene, bu mmohi; naari yaano ndo dhinjivileve dhili epaddi ya mwiili mmohi baahi. Dhili ndo ni Kirixtu

oli mwiili mmohi. ¹³Vowi mwa Muneba mmohi baahi aatene nihibathiziwa wi nikale mwiili mmohi, naari akale muZhudewu, naari ole ohuli muZhudewu, naari mudhaari, naari muneeti. Vano hiyo aatene nihivahiwa ong'wa mwa Muneba mmohive.

¹⁴Vowi teto mwiili kuli yaano emohive baahi, mbwenye dhijinjidhene. ¹⁵Ki nnyalo nawoga, niira: “Kagili ndada, ndala kagili yaano ya mwiili”. Naari nawogaga ndo kannahiya okala yaano ya mwiili. ¹⁶Ki nibaru neera: “Kagili niinto, ndala kagili a mwiili”, naari niwogaga ndo kannahiya okala yaano ya mwiili. ¹⁷Ki mwiili waatene wahaakale niinto, neewege addi? Mwiili waatene wahaakale nibaru, neemudhelege addi? ¹⁸Vano ebaribari sowi Mulugu ohuhela kadda yaano vamburoniviwa wona mwafuneliye. ¹⁹Yaano dhaatedhene dhahaakale emohive baahi, mwiili waakale wuuvi? ²⁰Moohiyaniha, dhihikalawo yaano dhijinji mbwenye mwiili oli mmohi baahi.

²¹Niinto kanidha niwoga wa ndada, niira: “Kaginoofuna weevo,” naari muru owoga wa manyalo, wiira: “Kaginoofunani nyo”. ²²Moohiyaniha, yaano dha mwiili dhili dhoolodhowa sili dhoofuneya; ²³vano nde dhinooneya wona dhoolamwiseya mmwiilini nnoriiha mookwaranya. Vano teto yaano dha mwiili dhookaliha manyazo, nnokameela pama. ²⁴Mbwenye yaano dheehu dhinooneya kadhinafuneya wi nikameelege mowindo. Mwa dhaatedhene Mulugu ohuuba mwiili, ovaha nriho yaano dhedho dhihinariihiwa vajinji. ²⁵Mulugu ohuuba mwiili mwa mukalelo olena wi ohukale ogawanyeya mmwiilini, teto wi yaano dhaatedhene dhikamihedhanega emohi ni ekwaaye. ²⁶Mowindo, yaano emohi yaarabulaga, dhaatedhene dhinorabula ni oliye; vano yaano emohi yaathithimihiwaga, dhaatedhene dhinohagalala ni oliye.

²⁷Vano nyo muli mwiili wa Kirixtu; kadda muthu a mwa nyo onakala yaano ya mwiili oyo. ²⁸Mowindo, Mulugu mu gerezha yaaye ohuhelamo dhaatedhene: Vowambeela arumiwi, ya nabiili anamavuhulela, ya neethaaru anamasuuziha, nuwindo ale eneerihedha dhootikiniha, ale yinna mvahi wooyiliha, ale yinna wookamihedha, ale yinna mvahi woweediha mabasa ni ale yinna mvahi woowoga dhiwogelo dhoohiyana-hiyana. ²⁹Sowi aatene arumiwi? Sowi aatene anamavuhulela? Sowi aatene anamasuuziha? Sowi aatene enowirihedha dhootikiniha? ³⁰Sowi aatene ehikanna mvahi wooyiliha dhiredda? Sowi aatene enowoga dhiwogelo dhoohiyana-hiyana? Sowi aatene enotapulela dhiwogelo ndo? Nivang'onong'ono. ³¹Vano mukalena nthakwi-thakwi na mvahi dhookwaranya.

Miyo ginowuwoonihani dila yapama okwaranya dhaatedhene.

Odhivela

13 ¹Naari giwogege dhiwogelo dha athu naari dha angero, gaahikalana odhivela, ginakala wona mugogo onanyagula, naari

muziwo wa mukuwa onathiya obaruni.^s ²Naari gikalena mvahi woovu-hulela, ginone dhawipiini dhaatedhene ni tthottho dhaatedhene, naari gikalena nrromelo nowaakwana ofiyedha gitamihege mwaango mumburoni mwiwa, gaahikalana odhivela, kagili yego. ³Naari gigawe dhookalana dhaaga wa athu oorabula, naari givellele mwiili waaga wi opahiwe, gaahikalana odhivela, kaginaddodda yego.

⁴Odhivela wula fu ovilela, fwapama; odhivela kwinna aje, kuneehelamo, odhivela kuneethukulela. ⁵Odhivela kunooniha obure, naari kunasayela dhaayeve, kunaaguva otakaleliwa, kunalogolela mwaha. ⁶Odhivela kunahagalala ni dhohogoowa, mbwenye onahagalala ni dha ebaribari. ⁷Odhivela onokuneela dhaatedhene, onororomela dhaatedhene, onojejiha dhaatedhene, onovilelana dhaatedhene.

⁸Odhivela kunamala; vano ovuhulela onoodha orimeele, owoga dhiwogelo dhoohiyana-hiyana onoodha omale teto ononelamo onoodha orimeele. ⁹Vowi ononelamo weehu ni ovuwiha weehu mutheenga kahuvo wowaakwanela. ¹⁰Vano yadha edha yowaakwanela, yohaakwanela enoodha emarihiwe. ¹¹Vaaliimi mwaana gawoga wona mwaana, goobuwela wona mwaana, gapima wona mwaana. Ngoonuwile, gihihya dha ehima. ¹²Dhiinova nnoona mohaakwanela wona musupeeloni, mbwenye osogolowa nneere woona meento ni meento. Dhiinova gihinona mohaakwanela, mbwenye osogolowa gineere onona mowaakwanela wona ganoneliwiimi mowaakwanela.

¹³Vano dhiinova dhihikalawoove dhego thaaru: Nrromelo, ojejiha ni odhivela. Mwa thaaru nda yookwaranya fu odhivela.

Mvahi dha Muneba Woweela

14 ¹Musayelege odhivela, teto mwiilibihedhe wi mukanne mvahi dha Muneba, tthabwa-tthabwa musayege mvahi woovuwiha mutheenga wa Mulugu. ²Vowi ole onawoga ewogelo yoohunoneya kanawoga ni athu, onawoga ni Mulugu, vovi kaavo oneeweelamo. Onawoga mowiipiteya odheela mwa Muneba Woweela. ³Mbwenye onavuwiha mutheenga wa Mulugu onawoga ni athu, aalibihaga, aahagalalihaga, aatodolaga. ⁴Onawoga ewogelo yoohunoneya, oneelibihayeeka, mbwenye onavuwiha mutheenga wa Mulugu onalibihaga gerezha. ⁵Miyo goofuna wi nyo mwaatene muwogege dhiwogelo dhoohunoneya; tthabwa-tthabwa ginafuna wi mvuwihege mutheenga wa Mulugu. Vovi aahikalavo onatapulela wi gerezha elibihawe, ole onavuwiha mutheenga onomukwaranya onawoga ewogelo yoohunoneya.

⁶Vano addibilaga, arogoraga, miyo gadha wa nyo giwogaga dhiwogelo dhimohi ginoopuriheni ddi? Kaginoopurihani yego, ehili wi

^s 13.1 Dhooruma dhedhi athu oohuroromela yaweebedhana amilugu eewa.

gudheelenaani yoovuhulela naari ononelamo omohi, naari mutheenga wa Mulugu, naari yosuuziha. ⁷Mooliganaha, ohiya dhiwogelo, dhihi-kalawo dhooruma, dhoohukanna egumi wona mivilovilo naari baangwe. Dhaahoobiwaga pama jibodha dhinoobiwa mumviloviloni naari mba-ngweni owiwa enadidele addi? ⁸Vano palaza yaahoobiwa pama, oneesasanyedhe odhowa okoddoni baani? ⁹Dhili ndo ni nyo, mwawogaga ni nlumi madhu oohiweleyamo, muthu onewelelemo addi dhinawogii-nyu? Nyo munaakale wona munawoga ni pevo. ¹⁰Ebaribareene muhukala dhiwogelo dhijinji mwiilaboni ya vati, mwa dhaatedhene dhedhi kayiivo ehinatapulela yego. ¹¹Akala kagineewa yootapulela ya ewogelo mmohi enawogiiye, ginakala mwanaweenda wa ole onawoga teto oliye ni miyo nnakala wona anaweenda. ¹²Nyoovo teto, akala muhukalana nthakwithakwi na mvahi dha Muneba Woweela, mukalena nthakwithakwi noolibihana gerezha.

¹³Mowindo onawoga ewogelo emohi, alobele wi aande otapulela enawogiiye. ¹⁴Akala ginoolobela ni ewogelo emohi, muneba waaga onolobela, mbwenye moobuwelelo aaga kinapuravo yego. ¹⁵Ki vano giire ddi? Gineere olobela ni muneba, vano teto gineere olobela ni moobuwelelo; gineere wiiba ni muneba, vano teto gineere wiiba ni moobuwelelo. ¹⁶Akala we mwa muneba waawo onomutthetheela Mulugu ni ewogelo emohi, vano wamala malobelo ootthetheela aawo, ki ole ohusuuzihi-we mvahi woowoga dhiwogelo dhimohi onaakule addi “Ameni”, vovi kaneewa enawogiiwe? ¹⁷Ee, onomutthetheela Mulugu mwa pama, mbwenye muthu mmohiwa kanalibiheya.

¹⁸Miyo ginomutthetheela Mulugu mwaha wovi ginowoga dhiwogelo dhimohi wuukwaranyani nyo mwaatene, ¹⁹naari ndo, mugerezha ginofuna owoga madhu matanu ginawiwiimi pama wi gaasuuzihe amohi, ohiya owoga madhu macikwi kumi (10.000) a ewogelo emohi.

²⁰Amudhaaga, mwihye wuubuwelela wona ahima. Mwa dhabure, ee, mukale ahima; mbwenye mwa mukalelo wowuubuwelela mukale ooliba munroromeloni. ²¹Mmalebani Ootaleleya muhulebiwa wi:

“Gineere owoga ni athu a nlogo ndda odheela mwa dhiwogelo dhimohi, odheela mwa milomo dha amohi, naari ndo, kinagiiwelele’, oneera di Nabwiya”.^u

²²Mowindo, owoga dhiwogelo dhimohi etonyihedho wa athu oohuroromela, kahuwo wa ororomela; ovuhulela fwa athu oororomela, kahuwo wa oohuroromela. ²³Akala wi gerezha yaatene ehitugumana vamohive, vano aatene yambeela owoga dhiwogelo dhimohi, efiyavo

^t 14.16 *Ameni* enatapulela *Dhikale* ndo, naari wi *Siibaribareene*. ^u 14.21 Ezaya 28.11-12

athu ehisuuzihiwe naari oohuroromela, kinawoge wi muli ataduwa? ²⁴Mbwenye mwaatene mwaavuwihaga mutheenga wa Mulugu, avo-lowamo muthu oohuroromela naari oohusuuzihiwa ni dhaatedhene dhineeriye eewe onokwekwetheya wi namathega, oneere othongiwa ni nde dhineeriye eewe. ²⁵Dhoologoheya dha mmurimani mwaaye dhineere wooneyela voweela, mowindo oneere okonaanti ni kove vati amweebedhe Mulugu, eerelaga onamoono: “Ebaribareene Mulugu oli vaari va nyo”.

Mmagerezha mukalege murenddele

²⁶Amudhaaga, mwiiregena ayi: Mwatugumana vamohi, kadda muthu onokanna jibo, naari yosuuziha wi asuuzihe, naari olaleya, mmohi oowoga ewogelo emohi, mmohi ootapulela. Dhaatedhene dhiireyege wi mulibihe gerezha. ²⁷Akalavo mmohi oowoga ewogelo emohi, ewoge abiili naari araaru, ehikwaranye vevo. Ewogege moojejihana teto akalevo ootapulela madhu ayo. ²⁸Mbwenye vahikala namatapulela, oliye amaale mugerezha, awogege yeeka ni Mulugu baahi.

²⁹Oovuhulela, ewoge abiili naari araaru baahi, vano amohiwa epime moopwasedha dhiwogiliisu. ³⁰Vano akala muthu mmohi ohuvuhuleliwa agakaraatile, ole awoga amaale. ³¹Vowi mwaatene munorumeedhihiwa ovuwiha mutheenga wa Mulugu mudhidhi waaye-waaye wi mwaatene mulibiheye. ³²Mineba dha anamavuhulela dhineeng'aneliwa ni anya anamavuhulela. ³³Vowi Mulugu kahuwo Mulugu ooviriganiha, mbwenye Mulugu a murenddele.

Wona mmagerezha mwaatemwene mwa oweela mirima, ³⁴ahiyana mmutugumanoni dha malobelo ekalege oomaala. Kinarumeedhihiwa owoga, mbwenye erumeedhege olamuliwa wona munawogela teto Maleba Ootaleleya. ³⁵Yeera efunaga osuuza yego si yego, yaakohege amamuniwa vaade; vovi sookaliha manyazo mwihiyana owoga mmutugumanoni dha malobelo.

³⁶Ki madhu a Mulugu edheele vaari va nyo? Sowi wawaakelile dinyeeneve baahi? ³⁷Akala mmohi a mwa nyo onoobuwelela wi namavuhulela naari wi da mmunebani, eerele onamoono wi dhinoolebeliimini bi malamulo a Nabwiya. ³⁸Vano akalavo onakoodde, oliye onoodha akooddiwe.

³⁹Vano amudhaaga, musayelege ni nthakwithakwi ovuwiha mutheenga wa Mulugu, kamukoooddihege owoga dhiwogelo dhimohi. ⁴⁰Dhaatedhene dhiireyege ni oriiha, moofwanelela.

Ovenyihwa wa Yesu muukwani

15 ¹Addibilaga, arogoraga, vano ginafuna guwuubusedheni Muselu Wapama wuulaleyeliimini, oyene waakeliliinyu, munahariinyu

ofiyedha peeno. ²Odheela mwa Muselu Wapama oyene wuulaleyeliimini munovulumusiwa mwahiddeelave wona muwaaddeleliimini, mwahikala mwemo, muroromelele ebeweene.

³Vowambeela wa dhaatedhene, guupelekeleni dhedho wona teto dhaakeliliimi dhowi:

Kirixtu okwele wi alivele dhoothega dheehu
wona mulebeliwiwa mMalebani Ootaleleya,
⁴dhowi oliye ahilogohiwa,
dhowi ahivenyihiwa muukwani voovira malabo maraaruru,
mooligana ni Maleba Ootaleleya,
⁵dhowi ahooniwa ni Peduru,
nuwindo wa kumi ni abiili.’

⁶Nuwindo, ahooniwa ni nikuru na anamasuuzo ookwaranya mazana matanu mwa mudhidhi mmohive. Ajinji mwa aliwa ehikalawoove ni vano,^w mbwenye amohi ehikwa. ⁷Nuwindo, ahooniwa ni Tiyago, vano ahooniwa ni arumiwi aatene. ⁸Voogomihedha ahooniwa ni miyo wona mwaana obaliwe malaboya egakwaranye.

⁹Wa arumiwi aatene miyo gili mung'onong'ono, kagifwanelele wiiri-wa murumiwi, vovi gihiharahara gerezha ya Mulugu. ¹⁰Mbwenye, mwa mahala a Mulugu, gili eyene giliimi. Vano mahala aaye evahiwiimi kagivaheliwe ebeweene. Gihihidda mabasa waakwaranya arumiwi aatene. Mbwenye kahuwo miyo gahidda mabasa ayo, bi mahala a Mulugu yalaba mwa miyo. ¹¹Mowindo akala aali miyo, akala yaali aliwa yuulaleyeleni, siyeene hiyo aatene yuulaleyelihiyo teto siyeene nyo muroromeliinyu.

Ovenyihiwa muukwani

¹²Akala nnolaleya wi Kirixtu ohuvenyihiwa muukwani, ki amohi mwa nyo enawogela ddi wi kuli ovenyihiwa muukwani? ¹³Akala kuli ovenyihiwa muukwani Kirixtu teto kaavenyihiwe muukwani. ¹⁴Vano akala Kirixtu kaavenyihiwe muukwani, olaleya weehu fwebeweene teto ororomela weenyu fwebeweene. ¹⁵Akala ebaribari wi anookwa kinavenya, Mulugu kamvenyihile Kirixtu. Akala dhili ndo hiyo nili anamoona ooratha, vovi nihiirela onamoona wi Mulugu ohumvenyiha Kirixtu muukwani. ¹⁶Vano akala anookwa kinavenya Kirixtu teto kaavenyihiwe. ¹⁷Akala Kirixtu kaavenyihiwe, nrromelo neenyu theebeweene teto nivano mulive mu dhoothegani dheenyu. ¹⁸Dhakala ndo ale ekwile, ega-

^v 15.5 *Kumi ni abiili* enaagiwana nikuru na ale Yesu yaasakuliye aweeddagana.

^w 15.6 *Ehikalawoove ni vano* enaagiwana ayene yaaliwo mudhidhi oyene Pawulo walebiliye kaarata ela.

muroromele Kirixtu ehirimeela. ¹⁹ Akala ojejihedha weehu mwa Kirixtu onagomela mwa egumi elena, nili oweeddiha thagaraga waakwaranya athu aatene.

²⁰ Mbwenye ebaribari wi Kirixtu ohuvenyihiwa muukwani, oliye dili muraaji ovenyihiwa mwa ale ekwile. ²¹ Vowi wona okwa odhiile mwa mulobwana teto ovenyihiwe muukwani odhiile mwa mulobwana. ²² Wona mwa Adamu aatene enokwa teto mwa Kirixtu aatene eneere owelela okalana egumi yoohumala. ²³ Mbwenye kadda muthu onoodha akalena mudhidhi waaye woovenya: Kirixtu daali muraaji ovenyihiwa; oliye adhaaga ale eli aaye enoodha evenyihiwe. ²⁴ Vano finaadhe makuthulo. Kirixtu avelele Omwene wa Mulugu Baabi agamalile waabwanyula oolamula aatene, oothongi aatene, oowodha aatene.^x ²⁵ Vowi soofuneya wi Kirixtu alamule^y ofiyedha wi eheliwe amwiiddani aaye aatene vati va manyalo aaye. ²⁶ Mwiiddani oogomihedha obwanyuliwa fuukwa. ²⁷ Maleba Ootaleleya yiire: “*Dhego dhaatedhene Mulugu ohelile vati va manyalo a Kirixtu*”.^z Vano yeeraga: “Dhaatedhene ohelile vati va manyalo aaye”, ebaribari kinamuhelavo Mulugu, ole ohelile dhaatedhene wa Kirixtu. ²⁸ Vevo dhaatedhene vinaakaliwa dhaaye, oliyeene Mwaana oneere oheliwa mmadani mwa ole ohelile dhaatedhene vati va manyalo a Kirixtu wi Mulugu akale dhaatedhene mwa aatene.

²⁹ Akala kawuli ovenyihiwa muukwani ki ale enabathiza ni mandina a anookwa eneere avi? Akala anookwa kinavenya, enabathiziwela ddi mwaha wa aliwa?

³⁰ Ki hiyo vano nnakalela ddi mowoopiha mudhidhi dhaatedhene? ³¹ Amudhaaga, nlabo ni nlabo okwa ginoweeddana, ginowoga ndo ni ogaya winniimina wa nyo mwa Yesu Kirixtu Nabwiya eehu. ³² Akala oEfeso gihiwana ni aneenyama owoopiha wona muthu onakwa,^a gipurilevo ddi? Akala anookwa kinavenyihiwa: “Nijege, ning’wege, vovi menselo nnokwa”. ³³ Kamunyengethiwe: “Waandana wabure ononoonga meeddelo apama”. ³⁴ Muwelele wuubuwelela pama wona munafwaneleliwa, mwihiye othega. Amohi mwa nyo kinonile mukalelo wa Mulugu, ginawogelanda wi guukalihenaani manyazo.

Mwiili onaavenye muukwani

³⁵ Vano mmohi onoodha akohe, eeraga: “Anookwa enadha evenye addi? Ki enadha ekalena mwiili musawo baani?” ³⁶ Taduwa! Bewu enadhaliwe, kinamela ehaabihile okwa. ³⁷ We wadhala bewu, enakuma kinakala wona edhaliliwe, naari ekale bewu ya tirigu naari ekale ya

^x 15.24 *Oolamula aatene, oothongi aatene, oowodha aatene* dhinaagiwana mineba dhootakala dhoohiyana-hiyana. ^y 15.25 Moone Masaalimu 110.1 ^z 15.27 Masaalimu 8.6
^a 15.32 Moone Ezaya 22.13

musawo mmohi. ³⁸Mbwenye Mulugu dinasaddula bewu, ovaha mwiili wona munafuneliye, wa kadda bewu musawo weewa. ³⁹Nyama kinakala yoofwanafwana; vovi nyama emohi enokala ya athu, emohi ya aneenyama, emohi ya balame, emohiwa ya somba. ⁴⁰Dhihakalawo mwiili dha odhulu teto dhihakalawo mwiili dha vati; moohaanganyedha nthithimiho na ale eli a odhulu thoohiyana ni nthithimiho na ale eli vati va. ⁴¹Nduwa nihikanna musawo mmohi wa nthithimiho, mweeri ohukanna musawo mmohiwa, ttendderi dhikanna musawo mmohiwa; teto vihikala ohiyana nthithimiho na ttendderi ni ttendderi ekwaaye.

⁴²Dhili ndo ovenyihiwa muukwani. Mwiili onadhaliwa onovudda, mbwenye mwiili onavenyihiwa kunavudda. ⁴³Mwiili onadhaliwa moonoyozeya, onavenyihiwa moothithimiheya; mwiili onadhaliwa moolodhowa, onavenyihiwa mwa owodha. ⁴⁴Onadhaliwa mwiili wa omuthu, mbwenye onavenyihiwa mwiili wa mmunebani. Akala ohukalawo mwiili wa omuthu teto ohukalawo mwiili wa mmunebani.

⁴⁵Vovi dhihilebiwa: “Mulobwana owambeela, Adamu, ahisadduliwa okala eegumi”.^b Adamu oogomihedha ahisadduliwa okala muneba woovaha egumi. ⁴⁶Mulobwana a mmunebani kaali muraaji odha, mbwenye mulobwana a omuthu darajihile; nuwindo mulobwana a mmunebani. ⁴⁷Mulobwana owambeela apaddusiwe mwa nthubi na theya, mulobwana a nabiili da odhulu. ⁴⁸Ale eli a vati vano, enoofwanafwana ni mulobwana a elabo ela ya vati; ale eli a odhulu, enoofwanafwana ni mulobwana a odhulu. ⁴⁹Ndala wona vati vano nili nifwanafwaniho na mulobwana opaddusiwe mwa theya teto nnoodha nikale nifwanafwaniho na mulobwana a odhulu.

⁵⁰Amudhaaga, miyo ginowuwaaddelani wi mwiili ni mwazi wa omuthu kunaakwaniha okalana epaddi mu Omwene wa Mulugu, vovi enavudda kinaakwaniha okalana epaddi wa ele ehinavudda. ⁵¹Ginafuna guwaaddelani yawipiini wi: Kahuwo wi aatene nneere okwa, mbwenye aatene nnoodha nsadduliwe, ⁵²ni oruma wa palaza, dhinadha dhiireye mowaaguva wona okwapila wa meento. Vovi palaza enoodha erume, anookwa enoodha evenyihiwe muukwani ni mukalelo woohuvudda, vano hiyo nnoodha nisadduliwe. ⁵³Vovi soofuneya wi ele eli yoovudda esadduliwe ekale yoohuvudda ele eli yookwa esadduliwe ekale yoohukwa. ⁵⁴Vinaasadduliwe ele enavudda okala yoohuvudda, yookwa okala yoohukwa, fivevo vinaakwanele madhu elebiwe owi:

“Okwa onomiriwa ni ogonjiha”.^c

⁵⁵ *“We Okwa, ogonjiha waawo oli wuuvi?
We Okwa, murobi waawo oli wuuvi?”^d*

^b 15.45 Wambeela 2.7 ^c 15.54 Masaalimu 25.8 ^d 15.55 Ozeya 13.14

⁵⁶Murobi wa okwa si yoothega, kopolo ya yoothega bi Malamulo maatene a Mulugu. ⁵⁷Vano atthetheeliwe Mulugu! Oliye dinanivaha ogonjiha odheela mwa Nabwiya eehu Yesu Kirixtu.

⁵⁸Mowindo, amudhaaga oodhivela, mukale owiilibiha, kamuthikeyege, mulabege mabasa a Nabwiya moodidela, munonaga wi mwa Nabwiya mabasa eenyu kahuwo eebeweene.

Dhoosokela wa aKirixtu a oZheruzalemi

16 ¹Owoga dha osokela dhowaakamihedhana oweela mirima a oZheruzalemi, mwiiregena wona mulamuleliimi dhigirezha dha oGalasiya. ²Va nlabo nowambeela na kadda sumaana, muthu-muthu avenyihegevo korowa dhaaye mooligana ni mwemo mpuriliye, alogolele veewavene vaade vaaye wi gaadhaaga muhukathamihyege ni osokela. ³Vano miyo gafiya, ginowaarumana makaarata alobwana ayene munaa-sakuliinyu wi edhena oZheruzalemi mvahi dheenyu. ⁴Noobuwelela wi sapama miyo teto gidhowe, aliwa enogivelela.^e

Moolenddo a Pawulo ni amakambuzi amohi

⁵Ginoodha guwooneni gamala weddeeddelo oMasedoniya, wovi ginavira wewo. ⁶Kaahi gineere okalawo owaninyu wo mudhidhi vang'ono, naari mudhidhi wooddiddila waatene wi mugikamihedhe muulenddoni mwaaga. ⁷Olenddo ola kahuwo wi guwooneni mookwaranya, naari. Ginofuna okala ni nyo mudhidhi woolapela, Nabwiya arumeedhela. ⁸Vano dhiinova ginakala oEfeso wuno ofiyedha mudhidhi wa mathanga a Pentekoxte, ⁹mwaha wi mulago mulubale ohufuguwa wi gilabe mabasa oofwanelela, vano vihikala amwiiddani ajinji.

¹⁰Timoteyo afiya wewo, mmwaakele pama wi ahikalena woova vaari veenyu wovi oliye onahidda mabasa a Nabwiya wona miyo. ¹¹Ahikalevo onaamunyemule, moohiyaniha, mmukamihedhe muulenddoni mwaaye wi awelele wa miyo mwa murenddele; miyo ni addibila amohi nnomujejiha.

¹²Owoga dha ddibiliu Apolo, gihimukokomezha vajinji wi adhe wa nyo ni addibila amohi, mbwenye oliye odha dhiinova kaafunile naari. Vano akalana mudhidhi onoodha.

Madhu oogomihedha

¹³Muwaraale, mukale oolibeene munroromeloni mweehu, mweeddege muhoovaga, mukale ooliba. ¹⁴Dhowiira dheenyu dhaatedhene mwiiregena moodhivela.

^e 16.4 Moone ARoma 15.25-26

¹⁵Muhunona wi murala wa Extefana bwambeele omuroromela Kirixtu mwiilaboni ya oAkaya. Muhunona wi aliwa yahiiveleela wawiimelela oweela mirima. Amudhi, ginowuukokomezani wi ¹⁶murumeedhege olamula wa athu owinda ni aatene enatugumaniihuna mmabasani a Nabwiya. ¹⁷Ginohagalala mwaha woodha Extefana, Forutunato ni Akayiko, vowi ehaakwaneliha dhoo haleelani wiirana. ¹⁸Ehigagalaliha muneba waaga teto weenyu. Mowindala mwaathithimihege athu owindo.

¹⁹Gerezha dha oAziya dhinowuulojelani. Akwila, Pisisila enowuulojelani ni murima waatene mwa Nabwiya, teto gerezha eli vaade veewa enowuulojelani. ²⁰AKirixtu aatene eli wuno enowuulojelani. Mulojelane mmohi ni mukwaaye ni bezhu ya odhivelana wa eKirixtu.

²¹Miyo Pawulo, ginoleba malojelo ala ni ndada naaga.

²²Akala muthu kanamudhivela Nabwiya, addubeye.

Marana ta!^f

²³Mahala a Nabwiya Yesu ekale ni nyo. ²⁴Odhivela waaga okale ni nyo mwaatene mwa Yesu Kirixtu. Ameni.

^f 16.22 *Marana ta!* Madhu ala ba ewogelo ya Aramayiku. Enatapulela “Nabwiya eehu, dhaani!”